

[Lis Starcke]

medarbejderfamilier er særlig stort, f. eks. i Ishøj. Heldigvis har borgmesteren og hans medarbejderstab forstået at slå til lyd for en dansk indvandrerpolitik og at pege på, at visse forhold, f. eks. inden for skolen, ikke blot er en kommunal opgave, men må være en statslig opgave at bekoste.

Jeg synes, at skolenævnformand Kjeld Poulsen, også fra Ishøj, har ret, når han gør op med den integrationspolitik, der er ført over for indvandrerbørnene. Denne har som grundlæggende forudsætning, at indvandrede tyrkere og pakistaneres og andre fremmedarbejders børn ønsker at være danskere, og at deres forældre samtykker. Virkeligheden er nok den, at forældrene ønsker, at deres børn skal forblive tyrker, pakistanere osv., medens de er i Danmark. De er kommet hertil for at få arbejde og midler til at opretholde egen identitet, og det betyder for enhver sproget og religionen og kulturen. For tyrkerne og pakistanerne er danskerne de fremmede, og de er ikke kommet her for at blive sådan, som vi danske er.

Et forslag, som jeg ved at flere lærere og bl.a. en studiegruppe i Ålborg har beskæftiget sig med, betår i, at der indrettes særlige klasser for indvandrede mindretal, der i de første 6 år undervises på deres eget sprog og i dansk som fremmedsprog. Samtidig undervises de i deres lands historie, religion og kultur. Men vi ved, at det koster. Magter vi den udfordring, som en sådan mindretalspolitik er?

Jeg vil gerne vende tilbage til, at det var erhvervslivet, der manglede arbejdskraft i 1960'erne. Hver eneste førstegangsarbejds- og opholdstilladelse blev kun givet, når der forelå ansættelsesbrev fra en dansk arbejdsgiver, og der krævedes arbejdstilladelse for den pågældende udlænding med den begrundelse, at der ikke kunne skaffes dansk arbejdskraft. Det betød for en stor del, at det var arbejde, som den danske arbejder helst var fri for, og det betød, at fremmedarbejderen var nødt til at blive på sin arbejdsplads, selv om han ikke var tilfreds med den. Det betyder nu, at han er den første til at blive arbejdsløs, og dette kommer især til at ramme kvinderne. Yderligere oplever man, at der pludselig stilles krav om sprogkundskaber i dansk for at få understøttelse. Det er en ting, der forfærdede mange af os, men som man dog siden søgte at rette op på.

Siden skulle vi også opleve, at man ville sende en tyrkisk mor hjem, fordi kvadratmetermålet i lejligheden efter regulativerne ikke var stort nok til familien. Tænkte man sig, at miljøet ville blive sundere og bedre, når den arme far pludselig alene skulle klare både arbejde og børnepasning? Også det blev vel rettet. Jeg vil ikke fortænke fremmedarbejderne i at synes, at de er kommet til et underudviklet land.

Man hører også, at fremmedarbejderne er forfærdet over den store frihed i dette land, bl. a. den frihed og manglende eller i al fald meget frie disciplin, der er i skolen. Fremmedarbejderen ønsker ikke at møde den mangel på respekt for forældre og ældre mennesker hos sit barn. Store vanskeligheder kan også opstå ved forskelle i kulturmønster. Fremmedarbejderen ønsker ikke, at hans kone skal have den frihed, danske kvinder har. Sådan er det ikke skik i deres hjemland. Det betyder, at mange af fremmedarbejderkvinderne lever en meget isoleret tilværelse hjemme, bl. a. ikke lærer dansk, intet ved om danske forhold og de muligheder for hjælp af social eller sundhedsmæssig art, som de kunne have adgang til.

Hvordan afhjælpes disse ting? En af vejene tror jeg er større gensidig information. De danske myndigheder og den danske forvaltning bør have større viden om fremmedarbejdernes hjemlige forhold, skikke, religion og kultur, og omvendt må man sørge for bedre oplysning til fremmedarbejderne, både mænd og kvinder, om det danske samfund, om deres rettigheder og pligter.

Man må ønske, at al den megen debat i dagbladene vil bevirke, at kommunerne får interesse for at skabe bedre forhold for fremmedarbejdernes fritidsbeskæftigelse og kulturelle og selskabelige behov ved i al fald at stille lokaler til rådighed. Jeg synes, det er beklageligt, at Fremmedarbejderbladet måtte ophøre. Det eksisterede fra 1971 til april 1977. Man sagde da, at Danmark Radio til dels kunne træde i stedet, men en udsendelse på 55 minutter om ugen, når det er 3 sproggrupper, det drejer sig om, kan man nok se ikke kan erstatte et blad, der udkommer flere gange om året.

Fra retsforbundets side så vi gerne, at man fandt frem til en eller anden vej til gensidige informationer. Den dokumentationscentral, som Mellempfolkeligt Samvirke med støtte fra